

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εννοιολογικές διευκρινίσεις
2. Εποπτικός πίνακας
3. Τριτοβάθμια εκπαίδευση (σκοποί- προβλήματα)
4. Στροφή των νέων προς την ανώτατη εκπαίδευση (αιτίες αποτελέσματα-τρόποι αντιμετώπισης)
5. Δια βίου εκπαίδευση (αιτίες-τρόποι-αποτελέσματα)

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

Γνώση: Η δυνατότητα επεξεργασίας πληροφοριών και βιωμάτων η οποία συμβάλλει στη δημιουργία εικόνων και αντιλήψεων που σχηματίζουμε για τα πράγματα, τον άνθρωπο, τη φύση, τον πολιτισμό και τον κόσμο.

Εκπαίδευση είναι ο κοινωνικός θεσμός που επιλέγει και οργανώνει τη μετάδοση γνώσεων, επαγγελματικών και τεχνικών δεξιοτήτων, πολιτισμικών αξιών, κανόνων και κοινωνικών προσδοκιών.

Μάθηση: Η διαδικασία **κατάκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων** και αξιών μέσα από τη συστηματική μελέτη, την εμπειρία ή τη διδασκαλία, η οποία προκαλεί μόνιμες μεταβολές στην πνευματική και ηθική συγκρότηση του ανθρώπου.

Εξειδίκευση: η αποκλειστική ενασχόληση με ένα πολύ μερικό και ειδικό αντικείμενο εργασίας ή μελέτης και η παράλληλη απόκτηση πολύ ειδικών γνώσεων και ικανοτήτων γύρω από το αντικείμενο αυτό. **Επιστήμη:** σύλληψη, ανάλυση αφηρημένων θεωρητικών εννοιών, παρατήρηση, μελέτη, έρευνα των φαινομένων της φύσης και της κοινωνίας του ανθρώπου, συστηματοποίηση των γνώσεων. Αναφέρεται στη σύσταση, τις ιδιότητες και τις σχέσεις των στοιχείων της πραγματικότητας μεταξύ τους.

Τεχνοκράτης: επιστήμονας ο οποίος για τη μελέτη και επίλυση προβλημάτων του οικονομικού, κοινωνικού και πολιτικού χώρου χρησιμοποιεί αυστηρά τα δεδομένα και τις απαιτήσεις της τεχνολογίας, της οικονομίας και της μηχανικής, παραγνωρίζοντας συνήθως τις κοινωνικές επιπτώσεις.

Κοινωνία της πληροφορίας: η κοινωνία στην οποία παρατηρείται η ολοένα αυξανόμενη διείσδυση της πληροφορικής, με αποτέλεσμα να εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τη διαφοροποιούν από την προηγούμενη (βιομηχανική κοινωνία - κοινωνία της τεχνολογίας).

Διά βίου μάθηση (δια βίου εκπαίδευση): Η προσπάθεια διεύρυνσης ή βελτίωσης γνώσεων και δεξιοτήτων που βασίζεται σε προσωπική προσπάθεια και ενέργειες. Δεν έχει χρονικό περιορισμό (συνεχίζεται μετά το σχολείο) και στόχο έχει τον εφοδιασμό του ατόμου με προσόντα και ικανότητες που θα του επιτρέπουν να ανταποκρίνεται στις συνεχείς μεταμορφώσεις στον τομέα της εργασίας και της κοινωνίας της πληροφορίας.

Βαθμίδες της εκπαίδευσης

1. Στοιχειώδης ή κατώτερη ή πρωτοβάθμια (δημοτικό)
2. Μέση ή δευτεροβάθμια (γυμνάσιο- λύκειο)
3. Τριτοβάθμια:
 - α) ανώτερη (τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα - Τ.Ε.Ι.) –
 - β) ανώτατη (πανεπιστήμιο και πολυτεχνείο – Α.Ε.Ι.)

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σκοποί-αποτελέσματα	Μέσα
Μαθητές-μελλοντικοί επαγγελματίες ή φοιτητές <ul style="list-style-type: none"> • Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων • Επαγγελματικός προσανατολισμός • Προετοιμασία για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση • Κοινωνικοποίηση • Πολιτικοποίηση • Ηθικοποίηση • Απόκτηση εθνικής και ευρωπαϊκής συνείδησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Υλικοτεχνική υποδομή • Πρόγραμμα σπουδών • Βιβλία • Πολιτιστικές δραστηριότητες • Εκδρομές-περίπατοι • Συνδυασμός τεχνοκρατικής και ανθρωπιστικής εκπαίδευσης • Περιβαλλοντική αγωγή • Εθνική αγωγή • Ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση • Δάσκαλοι

ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΚΟΠΟΙ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ΕΜΠΟΔΙΑ
<p>ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ</p> <ul style="list-style-type: none"> Επιστήμη Τεχνολογία Οικονομία <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ</p> <ul style="list-style-type: none"> Προετοιμασία-επιστημονική κατάρτιση Επιστημόνων-επαγγελματιών Κοινωνικοποίηση Πολιτικοποίηση Συνειδητοποίηση του επιστημονικού και κοινωνικού ρόλου ως πνευματικών ανθρώπων Ευρωπαϊκή συνείδηση 	<p>A. Ευθύνη της πολιτείας</p> <ul style="list-style-type: none"> Δεν προωθείται η επιστημονική έρευνα Εξάρτηση της οικονομίας από υπερεθνικά κέντρα Γιγαντισμός της ανώτατης εκπαίδευσης Ανεπαρκής χρηματοδότηση Κακοδιαχείριση Ανεπαρκής στελέχωση Ποιότητα-κόστος συγγραμμάτων Υλικοτεχνική υποδομή Βιβλιοθήκες Χώροι διδασκαλίας Εργαστήρια <p>B. Ευθύνη των φοιτητών</p> <ul style="list-style-type: none"> Αδιαφορία Κομματικοποίηση Καταλήψεις Καταστροφές Εκμετάλλευση του πανεπιστημιακού ασύλου

ΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΙΤΙΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
<p>Έκρηξη επιστημονικών γνώσεων Αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας Κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας</p> <p>Οικονομία Επιστημονική εξειδίκευση</p> <p>Οικογένεια Υψηλές προσδοκίες-φιλοδοξίες</p> <p>Πολιτικός τομέας Δωρεάν εκπαίδευση</p> <p>Σχολείο Σύνδεση μέσης εκπαίδευσης με την εισαγωγή στα πανεπιστήμια</p> <p>ΜΜΕ Υπερβολική προβολή των Πανελληνίων</p> <p>Κοινωνικές αντιλήψεις Προκαταλήψεις για τη χειρωνακτική εργασία</p> <p>Άτομο Μιμητισμός</p>	<p>Γιγαντισμός της ανώτατης εκπαίδευσης</p> <p>Αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης</p> <p>Άγχος -πίεση</p> <p>Αύξηση της ζήτησης</p> <p>Παραπαιδεία</p> <p>Οικονομική εξόντωση</p> <p>Απογοήτευση από αποτυχία</p> <p>Αδιαφορία για διαφορετικές επιλογές</p> <p>Επαγγελματική αποτυχία-αποπροσανατολισμός</p>	<p>Ορθολογική οργάνωση Επαρκής χρηματοδότηση Μελέτη-προγραμματισμός</p> <p>Ενημέρωση για ζήτηση και προσφορά</p> <p>Ενημέρωση-επαγγελματικός προσανατολισμός</p> <p>Εκσυγχρονισμός εκπαιδευτικού συστήματος Επαγγελματική εκπαίδευση Αποσύνδεση λυκείου από ΑΕΙ-ΤΕΙ ΣΕΠ</p> <p>Αλλαγή αντιλήψεων</p> <p>Ενημέρωση-συνειδητοποίηση Υπευθυνότητα</p>

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Σκοποί-αποτελέσματα

Ρόλος της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

- Παρακολούθηση και γνώση νέων τεχνικών και μεθόδων, ανταπόκριση στις ανάγκες των καιρών
- Συνέχιση της έρευνας, πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας
- Συμβολή στην αύξηση της παραγωγικότητας της χώρας, τη βελτίωση της ποιότητας και την ενίσχυση της ειδίκευσης, δηλαδή της οικονομικής ανάπτυξης από διάφορους κλάδους

Προβλήματα-παράγοντες που παρεμποδίζουν την υλοποίηση των στόχων

Η έρευνα δεν προωθείται στο βαθμό που θα έπρεπε, και αν προωθείται, αυτό συμβαίνει περισσότερο σε θεωρητικό επίπεδο. Δεν παράγεται ακριβώς επιστήμη και τεχνολογία.

Ανεπαρκής χρηματοδότηση

Η πολιτεία δεν χρηματοδοτεί στο βαθμό που θα έπρεπε διάφορα ερευνητικά προγράμματα.

Δεν υπάρχουν τα απαραίτητα κονδύλια και οι πόροι για ανανέωση κτιρίων, εγκαταστάσεων κ.λπ.

Οι πανεπιστημιακοί καθηγητές δεν αμείβονται τόσο καλά όσο θα έπρεπε.

Κακοδιαχείριση

Παρατηρείται κακή διαχείριση – οργάνωση.

Τα χρήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν καταλήγουν πάντα στο στόχο τους.

Συγγράμματα

Τα συγγράμματα είναι συχνά ξεπερασμένα, πρόχειρα ή πολύ ακριβά για το μέσο σπουδαστή – φοιτητή.

Υλικοτεχνική υποδομή**Βιβλιοθήκες**

Οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες δεν είναι τόσο πλούσιες. Δεν υπάρχουν οι απαραίτητοι χώροι για την πληρέστερη διδασκαλία κάποιων μαθημάτων (π.χ. πειράματα – εργαστήρια) ή απλώς για τη φοίτηση, γι' αυτό και συχνά κάποιες σχολές συστεγάζονται κ.λπ.

Ο αριθμός των φοιτητών / σπουδαστών είναι συνήθως πολύ μεγαλύτερος σε σχέση με την υπάρχουσα υποδομή και αυτό δημιουργεί πολλά προβλήματα σε σχέση με τη διεξαγωγή

του μαθήματος αλλά και γενικότερα.

Ιδιαίτερα στις Σχολές των μεγάλων αστικών κέντρων, με τις διάφορες μετεγγραφές φοιτητών / σπουδαστών, το πρόβλημα διογκώνεται.

Παρατηρείται γενικά γιγαντισμός και χαμηλή ποιότητα εκπαίδευσης.

Φοιτητές-μελλοντικοί επιστήμονες ή ασκούντες επιστημονικό επάγγελμα

- Οι φοιτητές μυούνται στην επιστημονική γνώση και στην επιστημονική μεθοδολογία.
Προετοιμασία για το επάγγελμα: κατάρτιση και διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης των ατόμων.
- Ενίσχυση ήθους και κοινωνικής συνείδησης, που αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την **καλλιέργεια της επαγγελματικής συνείδησης**
- Δυνατότητα παρακολούθησης **μεταπτυχιακών σπουδών**-απόκτηση εξειδικευμένων προσόντων.
- Διαμορφώνεται η **ηθική και πολιτική συνείδηση** του επιστήμονα και του πολίτη. Όταν τα στοιχεία αυτά λείπουν από την ακαδημαϊκή ζωή, τότε μπορεί να διαμορφώνονται άριστοι τεχνοκράτες, δε διαμορφώνονται όμως άνθρωποι με συνείδηση του κοινωνικού και ανθρωπιστικού χρέους.
- **Ελευθερία διακίνησης ιδεών**
Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι το πεδίο όπου διακινούνται οι ιδέες με όλες τις διαφωνίες και τις αντιπαραθέσεις που αυτές συνεπάγονται.
- **Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών**
Προετοιμασία των μελλοντικών επιστημόνων και πολιτών να εργαστούν και να συνεργαστούν στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης αξιοποιώντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους.

Στελέχωση

Σε αρκετές Σχολές της επαρχίας δεν υπάρχει μόνιμα διδακτικό προσωπικό. Αντίθετα, μετακινούνται εκπαιδευτικοί από άλλες πόλεις, με αποτέλεσμα συχνά να χάνονται πολύτιμες ώρες διδασκαλίας και να παρατηρείται έλλειψη οργάνωσης. Ακόμη και σε χώρους όπως οι Γραμματείες των Σχολών, τα πράγματα συχνότατα δυσλειτουργούν, παρουσιάζεται έλλειψη συνεννόησης, κατάλληλης προετοιμασίας των υπαλλήλων και γενικότερα προχειρότητα.

Νοοτροπία φοιτητών

Με την εισαγωγή στα ΑΕΙ – ΤΕΙ συνήθως τελειώνει η αγωνία, ο ζήλος και η προσπάθεια για επιτυχία. Οι φοιτητές έχουν συχνά τη νοοτροπία του «ωχαδερφισμού», την αντίληψη της ήσσονος προσπάθειας, απέχουν από τη διδασκαλία. Αποτέλεσμα είναι να δημιουργούνται ποικίλα προβλήματα στη σχέση των φοιτητών με τους πανεπιστημιακούς καθηγητές και τη δυνατότητα αυτών να επιτελέσουν σωστά το έργο τους

Καταλήψεις-καταστροφές

Κομματικοποίηση

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αιτίες του φαινομένου

Συνέπειες του φαινομένου

Πολιτικός τομέας

Ο εκδημοκρατισμός της κοινωνίας και η σταδιακή κατάργηση των φραγμών και των διακρίσεων στη μόρφωση μετέτρεψαν την εκπαίδευση σε κοινό αγαθό

Επιστήμη-τεχνολογία

Η έκρηξη των επιστημονικών γνώσεων και η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας δημιουργούν αυξημένες απαιτήσεις σε επίπεδο επιστημονικής κατάρτισης και διαβίου εκπαίδευσης

Οι σύγχρονες και ποικίλες ανάγκες της κοινωνίας που απαιτούν από τον κάθε εργαζόμενο ολοένα και περισσότερη ειδίκευση σε έναν ή λίγους παρεμφερείς τομείς, καθώς και η ίδια η πολιτεία που με νόμους υποχρεώνει κάθε ελεύθερο επαγγελματία να έχει τίτλους και πτυχία πριν μπει στην αγορά εργασίας ή στην παραγωγή, με σκοπό την προστασία των πολιτών από τους ερασιτέχνες ή τους απατεώνες.

Οικονομικός-Επαγγελματικός τομέας

Η αγορά εργασίας καθιστά αναγκαία την εξειδίκευση που προσφέρουν πολλές, κυρίως νεοσύστατες, πανεπιστημιακές σχολές.

Οι σύγχρονες κοινωνικές και επαγγελματικές ανάγκες απαιτούν ως αναγκαία προϋπόθεση την κατοχή ενός τουλάχιστον τίτλου σπουδών.

Ο δημόσιος τομέας δίνει προτεραιότητα αλλά και αμείβει περισσότερο τους πτυχιούχους.

Η επαγγελματική σταθερότητα και η μονιμότητα που- κατά την επικρατούσα αντίληψη- εξασφαλίζουν όσα επαγγέλματα στηρίζονται σε πανεπιστημιακού επιπέδου σπουδές, ιδιαίτερα για όσους αναζητούν μια θέση στο δημόσιο τομέα.

Είναι τεράστιος ο ανταγωνισμός στην αγορά εργασίας και αυτό σε συνδυασμό με το πρόβλημα της ανεργίας καθιστά περισσότερο αναγκαία την φοίτηση σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και την απόκτηση

Γιγαντισμός της ανώτατης εκπαίδευσης

Κορεσμός συγκεκριμένων σχολών και επαγγελμάτων με μεγάλη ζήτηση, γιγαντισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ποιοτική έκπτωση της παρεχομένης πανεπιστημιακής εκπαίδευσης

Αναταραχή στην παραγωγική διαδικασία της χώρας με τον πληθωρισμό πτυχιούχων και την έλλειψη τεχνικών επαγγελματιών

Μόνο ένα μέρος όσων απέκτησαν κάποιο πτυχίο ή έχουν ανάλογα προσόντα έχουν πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στον τομέα που σπούδασαν. Έτσι, εκτός από την ανεργία, επικρατεί στην κοινωνία αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ανάγκης, αφού δεν μπορεί να προγραμματιστεί η ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας: πληθώρα πτυχιούχων, απουσία τεχνικών επαγγελματιών, χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών

Δραματική αύξηση των ανέργων

πτυχιούχων

Σε περίπτωση αποτυχίας

αναζητούν **την τύχη τους στο εξωτερικό**,

αφαιμάξη της χώρας σε οικονομικό και ανθρώπινο δυναμικό

Απομάκρυνση από οικογένεια και φιλικό

περιβάλλον, μοναξιά, σπουδές σε ξένη γλώσσα, πίεση, μεγάλος βαθμός δυσκολίας, ψυχολογικά προβλήματα.

τυπικών προσόντων.

Η έλλειψη επαρκών επαγγελματικών διεξόδων εκτός εκείνης της συνέχισης των σπουδών.

Πολλοί **δεν στράφηκαν προς την τεχνικοεπαγγελματική εκπαίδευση** όσο ήταν ακόμη καιρός, επειδή δεν είχαν τον κατάλληλο επαγγελματικό προσανατολισμό, ώστε να προχωρήσουν γρήγορα προς κάποια ειδίκευση και από εκεί στην παραγωγή και την εργασία.

Κοινωνικές αντιλήψεις

Οι αυξημένες στην εποχή μας προσωπικές φιλοδοξίες για ευρύτερη μόρφωση και επαγγελματική ανέλιξη μέσω των ανώτατων σπουδών. Η αντίληψη που θέλει τον κάτοχο ενός πανεπιστημιακού τίτλου να βρίσκει πιο εύκολα μια θέση εργασίας, έστω και αν αυτό γίνεται καθυστερημένα, γεγονός που επιβεβαιώνεται και στατιστικά στη χώρα μας. Η διαίωνιση της κοινωνικά ρατσιστικής νοοτροπίας που θεωρεί όσους ασχολούνται με χειρωνακτικά ή τεχνικά επαγγέλματα πολίτες δεύτερης κατηγορίας, ενώ αντίθετα αντιμετωπίζει ως κοινωνικά αναβαθμισμένους και καταξιωμένους τους πτυχιούχους πανεπιστημιακών σπουδών.

Παγίωση της υπάρχουσας νοοτροπίας για το «γόητρο» που προσδίδει ένας τίτλος σπουδών

Οικογένεια

Πολύ καλύτερο το βιοτικό επίπεδο στις μέρες μας, οπότε οι οικογένειες μπορούν πολύ ευκολότερα να σπουδάσουν τα παιδιά τους.

Ανισότητες ανάμεσα σε έχοντες και μη έχοντες
Οικονομική αιμορραγία στην προσπάθεια να ανταποκριθούν στην πολυέξοδη προετοιμασία των παιδιών τους.
Οικονομική επιβάρυνση αν τα παιδιά σπουδάζουν μακριά από τον τόπο διαμονής.
Ως επαγγελματίες δεν αποδίδουν τα μέγιστα υποβάθμιση επαγγελμάτων, χαμηλής ποιότητας παρεχόμενες υπηρεσίες μείωση παραγωγής, οικονομική στασιμότητα, οπισθοδρόμηση.

Οι οικογενειακές προσδοκίες και οι καταπιεσμένες επιθυμίες των γονιών που ωθούν τα παιδιά τους στην κατεύθυνση των σπουδών, έστω και αν δεν έχουν ανάλογες ικανότητες.

Σχολείο

Έλλειψη κατάλληλου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Το αντίστοιχο μάθημα υπάρχει μόνο τυπικά, ενώ ουσιαστικά δε διδάσκεται. Τα παιδιά δεν ανακαλύπτουν τις βαθύτερες κλίσεις τους, τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές τους ούτε πληροφορούνται για διάφορους επαγγελματικούς κλάδους,

«φροντιστηριοποίηση» του Λυκείου, το οποίο χάνει τον ευρύτερο μορφωτικό του χαρακτήρα και γίνεται εξεταστικός προθάλαμος των πανεπιστημιακών σχολών
Ανάπτυξη της παραπαιδείας καλλιέργεια ανταγωνιστικού κλίματος για την είσοδο σε μια σχολή

που σήμερα λόγω εξειδίκευσης είναι πολλοί, με αποτέλεσμα το πρόβλημα να οξύνεται. Το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα, ιδιαίτερα στη Μέση Βαθμίδα του, προσανατολίζει τους μαθητές στην επιλογή μιας πανεπιστημιακής κατεύθυνσης, ώστε τα παιδιά να μπαίνουν από πολύ νωρίς στο σκεπτικό της φοίτησης σε ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Βαθμοθηρία-ωφελιμισμός
Πίεση, άγχος, έλλειψη ελεύθερου χρόνου, τυποποίηση σκέψης, πνευματική μονομέρεια, δεν καλλιεργούνται κλίσεις, δεξιότητες

ΜΜΕ

Η καλλιέργεια της αντίληψης για πανεπιστημιακές σπουδές από το ευρύτερο περιβάλλον και κυρίως από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, που προβάλλουν ως μείζον θέμα της επικαιρότητας τις εισαγωγικές εξετάσεις.

Άτομο

Υψηλότερο το πνευματικό επίπεδο σήμερα, οπότε οι άνθρωποι επιδιώκουν την περαιτέρω μόρφωση.

Ψυχολογικά προβλήματα, η εισαγωγή γίνεται αυτοσκοπός-αν αποτύχουν θεωρούν ότι ήρθε η συντέλεια του κόσμου (κρούσματα αυτοκτονιών) στοιχεία επιβαρυντικά για την ψυχική υγεία των νέων.

Επίδραση του μιμητισμού
Η μη ουσιαστική συνειδητοποίηση των λόγων για τους οποίους μορφωνόμαστε, της σημασίας και του σκοπού της παιδείας και της σχέσης παιδείας και επαγγελματικής αποκατάστασης, που μέσα στα σύγχρονα ρευστά εργασιακά πλαίσια είναι και αυτή ρευστή.

Πολλοί συνεχίζουν τις σπουδές τους ακολουθώντας τη μόδα ή το ρεύμα της εποχής. Έτσι οι πολλοί δεν αποδίδουν στην εργασία τους γιατί δεν την αγαπούν πραγματικά, ενώ άλλοι που δεν αποκτούν πολλά προσόντα μένουν άνεργοι ή υποαπασχολούνται.

Αισθήματα μειονεξίας
Αποπροσανατολισμός του ατόμου, εργασιακή αλλοτρίωση, δυστυχία, αίσθημα του ανικανοποίητου
Στερούνται τη χαρά της δημιουργίας, γιατί αντιμετωπίζουν το επάγγελμα τους ως καταναγκασμό απώλεια ψυχικής ισορροπίας, ανία, πλήξη.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο κίνδυνος που ελλοχεύει/ παραμονεύει /καραδοκεί στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα τόσο για το άτομο όσο και για την ομάδα, δεν έγκειται στην αδιαφορία των νέων για τη συνέχιση των σπουδών τους αλλά ούτε και στην επιθυμία τους γι' αυτό. Το πρόβλημα είναι πως εξαιτίας της μαζικότητας της τάσης αυτής, αλλοιώνονται οι στόχοι και τελικά, η παρεχόμενη γνώση είναι ημιτελής, επιφανειακή, μονόπλευρη, τόσο στη μέση εκπαίδευση, που λειτουργεί ως προθάλαμος των ΑΕΙ και ΤΕΙ, όσο και στα ίδια αυτά τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Άρα, το ζητούμενο δεν είναι να αποτραπούν οι νέοι από την τάση τους για περαιτέρω σπουδές, αλλά να βελτιωθεί η ποιότητα της παρεχόμενης γνώσης.

ΑΙΤΙΕΣ	ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
Πολιτεία	<p>Να μελετηθεί το πρόβλημα σε βάθος και σε συνάρτηση με τις υπάρχουσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και δυνατότητες Επαρκής χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων Αντιμετώπιση της δυσλειτουργίας τους. Νέο νομοθετικό πλαίσιο → εκσυγχρονισμός Άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων</p>
Σχολείο	<p>Να εκσυγχρονιστεί το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σε όλες τις βαθμίδες του, ώστε να συνδεθεί το σχολείο και το πανεπιστήμιο με την κοινωνία και τις ανάγκες της, καθώς και με την παραγωγή και την αγορά εργασίας Συνδυασμός τεχνοκρατικής και ανθρωπιστικής εκπαίδευσης Αποσύνδεση του Λυκείου από την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση Αποτελεσματικός έλεγχος των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και των φροντιστηρίων. Να οργανωθεί πιο σωστά η τεχνικοεπαγγελματική εκπαίδευση και να ρυθμιστούν δίκαια τα θέματα της κατοχύρωσης των τίτλων της μελλοντικής απασχόλησης των αποφοίτων της</p>
Οικονομικός-Επαγγελματικός τομέας	<p>Να δημιουργηθούν νέες προοπτικές στην αποκατάσταση των νέων, ώστε να μη βλέπουν ως μόνη διέξοδο τις σπουδές ή την κατάληψη δημοσίων θέσεων. Να γίνει βαθιά τομή στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, ώστε να ανοίξουν προοπτικές για τους νέους με καινούργιες και ευάριθμες θέσεις εργασίας. Καθιέρωση νέων διδακτικών μεθόδων και συστημάτων αξιολόγησης που να περιορίζουν τη σχολική αποτυχία και να βοηθούν τους μαθητές να κάνουν σωστές επιλογές ανάλογα με τις κλίσεις και τις δεξιότητές τους.</p>
Οικογένεια	<p>Να γίνει συστηματική διαφώτιση γονέων και μαθητών για τις μελλοντικές προοπτικές της σταδιοδρομίας των τελευταίων. Να λειτουργήσει σωστά ο επαγγελματικός προσανατολισμός, ώστε να αποφασίσουν οι νέοι σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Σεβασμός των επιθυμιών των παιδιών</p>
ΜΜΕ	<p>Σεβασμός της αγωνίας των οικογενειών και των υποψηφίων, χαμηλοί τόνοι, αποφυγή υπερβολών στον τομέα της ενημέρωσης αναφορικά με τις Πανελλήνιες εξετάσεις.</p>
Κοινωνικές αντιλήψεις	<p>Αν επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, τότε θα αλλάξουν σταδιακά και οι κοινωνικές αντιλήψεις περί ανωτερότητας και κατωτερότητας των επαγγελματιών.</p>
Άτομο	<p>Ενημέρωση, συνειδητοποίηση, σοβαρή και υπεύθυνη αντιμετώπιση των σπουδών και του μέλλοντός του. Αποφυγή μιμητισμού</p>

Πηγές από το διαδίκτυο

Διαγράμματα Έκθεσης, Εκπαιδευτήρια Καίσαρη: επιμέλεια Γιωτάκου Κων/να
 Διαγράμματα Έκθεσης, Εκπαιδευτήρια Δούκα: Μιχαηλίδης Μ., Νταουλτζής Γ., Οικονόμου Π., Πανουτσοπούλου Π. Ραβδά Αν., Τσουκαντάς Αριστομένης Φιλολο-γώντας, <http://elefyk.blogspot.gr/>

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ**Ανώτατη εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη**

Του Ιωακείμ Γρυσπολακη ** Καθηγητής και τ. πρύτανης του Πολυτεχνείου Κρήτης

[...]

Ο γιγαντισμός του Κράτους και η επιβαλλόμενη συρρίκνωσή του, ώστε αυτό να είναι ευέλικτο, λειτουργικό και αποτελεσματικό, είναι ένα κυρίαρχο διακύβευμα, προκειμένου να απελευθερωθούν ανθρώπινοι και υλικοί πόροι για την ανάπτυξη. Ενας από τους προβληματικούς δημόσιους τομείς με πρωτοφανή γιγαντισμό για τα παγκόσμια δεδομένα είναι και η Ανώτατη Εκπαίδευση. Για την επιβαλλόμενη αλλαγή στον τρόπο διοίκησης και λειτουργίας των ΑΕΙ (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) έχουμε μιλήσει κατά κόρον στο παρελθόν, ενώ, σύμφωνα με τις πρόσφατες δηλώσεις της κυβέρνησης, αναμένεται η κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου.

Την σχεδιαζόμενη, όμως, συγχώνευση φορέων του Δημοσίου θα πρέπει να ακολουθήσει η συγχώνευση και κατάργηση ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Σήμερα, στη χώρα μας λειτουργούν 499 Τμήματα 24 Πανεπιστημίων και 16 ΤΕΙ, ως πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερριμμένα σε 76 πόλεις και κωμοπόλεις. Τα προβλήματα που ανακύπτουν από μία τέτοια διασπορά είναι διοικητικά, υλικοτεχνικά, αλλά και οικονομικά, αφού γίνεται κατασπατάληση του δημόσιου χρήματος για τη πρόσληψη και μισθοδοσία υπαλλήλων και διδασκόντων, την ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων, τον εξοπλισμό εργαστηρίων και βιβλιοθηκών και τη συντήρηση και λειτουργία μονάδων που σε πολλές περιπτώσεις στερούνται φοιτητών και σπουδαστών. Αποτέλεσμα αυτού είναι η υποβάθμιση της προσφερομένης εκπαίδευσης και η υποθήκευση του μέλλοντος της νεολαίας μας.

Η ακαδημαϊκή ανάπτυξη ακολούθησε σε μεγάλη έκταση το άναρχο και στρεβλό αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, τόσο ως προς τα επιστημονικά αντικείμενα όσο και ως προς την χωροταξική τους κατανομή. Υπερβολική εξειδίκευση Τμημάτων, η οποία θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, Τμήματα με ασαφές (και πολλές φορές ανύπαρκτο) γνωστικό αντικείμενο, απομόνωση Τμημάτων από τον κύριο κορμό του Ιδρύματος, Σχολές διάσπαρτες σε πόλεις και νησιά, αλληλοεπικαλύψεις αντικειμένων μεταξύ Πανεπιστημίων και ΤΕΙ στην ίδια ή σε άλλες πόλεις, αποτελούν τα βασικά χαρακτηριστικά αυτού του μοντέλου, που αναπτύχθηκε μετά το 1985 και το οποίο έφθασε στην υπερβολή με τα λεγόμενα «Τμήματα της διεύρυνσης 1998 - 2005».

[...]

Σύμφωνα με τα ισχύοντα σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ και βάσει του πληθυσμού της χώρας, θα έπρεπε να έχουμε συνολικά 10 - 11 πανεπιστήμια και ΤΕΙ λειτουργούντα σε αντίστοιχο αριθμό πόλεων. Ο νησιωτικός χαρακτήρας της χώρας θα μπορούσε ενδεχομένως να ανεβάσει το πλήθος στα 15 - 17. Συνέπεια της αλόγιστης διασποράς και του πληθωρισμού σχολών είναι η κατασπατάληση πόρων (δανεικών), η έλλειψη ικανών επιστημόνων να στελεχώσουν αρκετά Τμήματα περιφερειακών Πανεπιστημίων και κυρίως ΤΕΙ, καθώς και η διαπόμπευση της έννοιας της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με ακραίο φαινόμενο αυτό της λειτουργίας ενός και μόνου Τμήματος σε μία πόλη ή σε ένα νησί.

Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

του καθηγητή ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΖΙΟΒΑ (Το Βήμα Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου 2010)

Το μέλλον των ελληνικών πανεπιστημίων θα κριθεί σε τρία κυρίως μέτωπα τα οποία απαιτούν και τις αντίστοιχες στρατηγικές επιλογές για την έξοδο της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης από την εγχώρια κρίση και την αντιμετώπιση της εκπαιδευτικής παγκοσμιοποίησης.

1 Στροφή από τη μαζικότητα στην ποιότητα. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία στην ελληνική ανώτατη εκπαίδευση εισάγεται γύρω στο 70% των αποφοίτων της ΜΕ, ενώ στη Βρετανία το αντίστοιχο ποσοστό μόλις τα τελευταία χρόνια αγγίζει το 40%. Με την παρούσα οικονομική κρίση, η Ελλάδα δεν μπορεί να παρέχει ποιοτική Παιδεία σε ένα τόσο υψηλό ποσοστό και επομένως ΑΕΙ και Υπουργείο θα πρέπει να ξεκινήσουν από μια προγραμματική συμφωνία αναλογίας διδασκόντων και διδασκομένων ανά σχολή και τμήμα, ώστε να υπάρχουν αντικειμενικά δεδομένα αναφορικά με το κόστος και τις προϋποθέσεις εκπαίδευσης κάθε φοιτητή, να συγκρίνεται η αναλογία αυτή με αντίστοιχες άλλων χωρών και, τέλος, να μειωθούν οι ανισότητες μεταξύ ομοειδών σχολών και ιδρυμάτων. Η μονάδα κόστους ανά φοιτητή και η αναλογία διδασκόντων και διδασκομένων αποτελούν διεθνώς τους πιο διαφανείς δείκτες ενώ θα βοηθήσουν τα ιδρύματα να συναγωνισθούν μεταξύ τους επί ίσοις όροις αλλά και, αν το επιθυμούν, να επιβάλουν δίδακτρα σε όσους καθυστερούν αδικαιολόγητα τις σπουδές τους.

Ο πληθωρισμός του αριθμού των εισακτέων δεν συμβάλλει σε μια ποιοτική Παιδεία και αυτό φαίνεται όταν έλληνες φοιτητές έρχονται σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Μπορεί να είναι εξαιρετικά επιμελείς, υστερούν όμως σε κριτική σκέψη και συνθετική ικανότητα, και οι βασικές αυτές αδυναμίες αντικατοπτρίζουν και το πρόβλημα της ελληνικής εκπαίδευσης. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι στο ελληνικό πανεπιστήμιο ενώ εξετάζονται σε μια πληθώρα μαθημάτων, εκπονούν συνήθως μια γραπτή εργασία (με τη δικαιολογία ότι ο μεγάλος αριθμός των φοιτητών δεν επιτρέπει περισσότερες), ενώ ο βρετανός φοιτητής έχει εκπονήσει περίπου 20 στη διάρκεια των σπουδών του για τις οποίες λαμβάνει γραπτά σχόλια ή τις συζητά με τον υπεύθυνο καθηγητή. Μαζική εκπαίδευση και ποιότητα δεν συνάδουν και ως εκ τούτου η ελληνική πολιτεία θα πρέπει να κάνει στον τομέα αυτό τη στρατηγική της επιλογή.

2 Ευελιξία του εκπαιδευτικού συστήματος. Η ελληνική ανώτατη εκπαίδευση χαρακτηρίζεται από μονολιθικότητα και οι επιλογές που κάνουν οι φοιτητές με την είσοδό τους στα ΑΕΙ τους συνοδεύουν για ολόκληρη τη ζωή τους. Απαιτείται λοιπόν ευελιξία στα προγράμματα σπουδών με την εισαγωγή διατμηματικών προγραμμάτων και του συστήματος *major/minor* (οι φοιτητές, δηλαδή, να μπορούν να επιλέγουν το 50% ή το 30% των μαθημάτων τους από άλλα τμήματα ή σχολές αν το επιθυμούν). Μια τέτοια ευελιξία θα βοηθήσει ιδιαίτερα φοιτητές ανθρωπιστικών επιστημών στην εύρεση εργασίας, όπως συμβαίνει στη Βρετανία. Αν μάλιστα συνεχιστεί η μαζική είσοδος στα ΑΕΙ θα μπορούσε να ξεταστεί και το ενδεχόμενο οι προπτυχιακές σπουδές να γίνουν τριετείς με ποικιλία μαθημάτων και να ακολουθούνται από έναν διετή μεταπτυχιακό κύκλο ειδίκευσης στον οποίο θα εισέρχεται το 15%-20% του πρώτου κύκλου με αυστηρά κριτήρια. Οι απόφοιτοι αυτού του κύκλου θα μπορούν να στελεχώνουν θέσεις ειδικότητας, ίσως χωρίς τη μεσολάβηση του ΑΣΕΠ, αφού θα έχουν κριθεί για την είσοδο και την έξοδό τους από τον μεταπτυχιακό κύκλο.

3 Ανταγωνιστικότητα μεταξύ των ελληνικών πανεπιστημίων. Σε μια εποχή που τα διεθνή εκπαιδευτικά έντυπα κατακλύζονται από λίστες των καλύτερων πανεπιστημίων στον κόσμο, η έλλειψη ανταγωνιστικότητας μεταξύ των ελληνικών ΑΕΙ οδηγεί σε τελματική επανάπαυση και διαιωνίζει την ευνοιοκρατία των ημετέρων. Το ελληνικό σύστημα είναι ατομοκεντρικό (καθώς το κάθε μέλος ΔΕΠ φροντίζει για την προσωπική του εξέλιξη) και θα έπρεπε να εξελιχθεί σε τμηματοκεντρικό με την κατάρτιση ερευνητικής στρατηγικής εκ μέρους κάθε τμήματος, όπως συμβαίνει σε πολλά πανεπιστήμια του εξωτερικού. Καλό θα ήταν επίσης να προσφέρονται κίνητρα σε τμήματα ή σχολές με ερευνητές που δημοσιεύουν σε διεθνή έγκυρα περιοδικά, οργανώνουν διεθνή συνέδρια, έχουν υψηλό ποσοστό επιτυχίας στη διεκδίκηση διεθνών

ερευνητικών προγραμμάτων, προσέλκυσης ξένων φοιτητών (ακόμη και Erasmus), έγκαιρης αποπεράτωσης διδακτορικών διατριβών κτλ. Τα τμήματα αυτά θα μπορούν να ανταμείβονται με λιγότερους εισακτέους, τη χορήγηση θέσεων αριστείας για την προσέλκυση διαπρεπών επιστημόνων ή με άλλους τρόπους. Η εισαγωγή κινήτρων και ο συναγωνισμός των τμημάτων θα ωθήσει και τους φοιτητές να επιλέγουν τη σχολή ή το τμήμα τους περισσότερο με κριτήρια αριστείας παρά εντοπιότητας, ώστε να μειωθεί και το φαινόμενο των μεταγραφών. Το πώς το ελληνικό κράτος θα διαχειριστεί στο μέλλον προβλήματα βιωσιμότητας, ανταγωνιστικότητας και ανανέωσης στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό και το μέλλον της.

Αφού διαβάσεις το κείμενο «Ανώτατη εκπαίδευση-Πως φθάσαμε στο αδιέξοδο», Γ. Μ. Σηφάκης **σελ. 183-199** στο σχολικό βιβλίο **Να αναπτύξεις σε μια ομιλία την άποψή σου για το ρόλο της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας**

Κυρίες και κύριοι,

Ο καθηγητής κλασικής φιλολογίας Γ. Μ. Σηφάκης στη μελέτη του για την Ανώτατη Εκπαίδευση επισημαίνει το παράδοξο της ελληνικής πραγματικότητας, καθώς σε μια χώρα με πληθώρα πτυχιούχων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, σημειώνεται ανεπαρκής παραγωγή αγαθών και παρέχονται χαμηλής ποιότητας υπηρεσίες. Φαινόμενο που λαμβάνει την εξήγησή του από τη διεκπεραιωτική επί της ουσίας παιδευτική διαδικασία στα υπερπλήρη πανεπιστήμια της χώρας.

Με δεδομένο πως η πλειονότητα των φοιτητών αποζητά κυρίως έναν πανεπιστημιακό τίτλο προκειμένου να διασφαλίσει μια άκοπη εργασία γραφείου, κατά προτίμηση σε κάποια δημόσια υπηρεσία, οι παρεχόμενες σπουδές δεν ξεπερνούν το επίπεδο της ερασιτεχνικής ενασχόλησης. Οι ίδιοι οι φοιτητές αδιαφορούν για μια ουσιαστική εμπάθυση στην επιστήμη τους, ενώ τα ανεπαρκώς χρηματοδοτούμενα ιδρύματα κι οι χαμηλά μισθοδοτούμενοι διδάσκοντες, αδυνατούν να προσφέρουν το αναγκαίο επίπεδο σπουδών, αλλά και να υποδείξουν επαρκώς τις αξιοποιήσιμες πτυχές της εκάστοτε επιστήμης.

Η αναντιστοιχία που εντοπίζεται ανάμεσα στους παρεχόμενους τίτλους σπουδών και τις πραγματικές δεξιότητες που έχουν αποκομίσει οι φοιτούντες, αντανάκλαται σε μεγάλο βαθμό στη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία. Ενώ, γίνεται εμφανής και στην απουσία ουσιαστικής καινοτόμου παραγωγής που χαρακτηρίζει την ελληνική οικονομία, στοιχείο που την κρατά καθηλωμένη σε μια διαρκή ανάγκη εισαγωγής τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και λοιπών αγαθών. Προκύπτουν, έτσι, δύο βασικά ζητούμενα για τα πανεπιστημιακά ιδρύματα: αφενός η πληρέστερη εξειδίκευση των φοιτητών κι αφετέρου η ενεργή αξιοποίηση των γνωστικών αντικειμένων και επιστημών, με τρόπο που να ενισχύει την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα.

Η επίτευξη, ωστόσο, αυτών των επιδιώξεων απαιτεί διαφορετική προσέγγιση τόσο στη λειτουργία των πανεπιστημίων όσο και στους όρους χρηματοδότησής τους. Χρειάζεται, δηλαδή, να δοθεί πλήρης αυτονομία στη διοίκηση των πανεπιστημίων, ώστε να μπορούν να καθορίζουν τον πραγματικό αριθμό φοιτητών που είναι σε θέση να εκπαιδεύσουν άρτια. Ενώ, παράλληλα, θα λειτουργούσε ενισχυτικά στην εκπαιδευτική διαδικασία, η επιλογή των φοιτητών βάσει κριτηρίων που θα έθετε το κάθε πανεπιστήμιο χωριστά, ανάλογα με τις ειδικότερες απαιτήσεις που κρίνει ως ουσιώδεις για την επιτυχή ενασχόληση με τον κάθε επιστημονικό κλάδο.

Βέβαια, οποιαδήποτε αξίωση σχετικά με το επίπεδο των παρεχόμενων σπουδών, αλλά και την αποδοτικότερη αξιοποίηση των ερευνητικών δυνατοτήτων που έχουν τα πανεπιστήμια, οφείλει να συνοδεύεται από μια σημαντική αύξηση στη χρηματοδότησή τους. Είναι το δίχως άλλο άτοπο να αναμένεται οποιαδήποτε αλλαγή στην κατάσταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αν δεν ληφθεί μέριμνα για τις ανάγκες των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων σε θέματα υποδομών, στελέχωσης, υλικοτεχνικών προμηθειών και της οικονομικής εν γένει ευρωστίας τους.

Σας ευχαριστώ

Πηγή: <http://latistor.blogspot.com>

ΚΡΙΤΗΡΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ	Θέματα-πληροφορίες Λογικές σχέσεις
<p>Η επιτυχία στη ζωή είναι σταθερό αίτημα του ανθρώπου. Το πρώτο όνειρο, το οποίο φροντίζουν να ξυπνήσουν μέσα στην ψυχή του παιδιού οι γονείς, είναι το όνειρο της επιτυχίας. Και είναι νόμιμο αυτό το όραμα και δίκαιο το πάθος για επιτυχία που τροφοδοτεί την ύπαρξή μας αδιάκοπα. Χρειάζεται να επιτύχει ο άνθρωπος στη ζωή, γιατί μονάχα τότε αισθάνεται βαθιά και ουσιαστικά εναρμονισμένος με τον κόσμο.</p> <p>Όταν πετυχαίνει, τότε δεν φοβάται. Νιώθει να πηγάζει από μέσα του μια ιδιαίτερη δύναμη που του παρέχει το δικαίωμα να αντικρίζει κατάματα τους ανθρώπους, να ζει με έναν αέρα γαλήνης και σιγουριάς. Όταν, όμως, αισθάνεται αποτυχημένος, θαρρεί πως η ζωή τον απωθεί, πως ο κόσμος τον εχθρεύεται. Σπάζουν οι ιστοί εκείνοι που κάνουν βέβαιη και μόνιμη τη σχέση του με τους άλλους. Η δυσπιστία και η ηττοπάθεια, η απαισιοδοξία και ο φθόνος κυριαρχούν μέσα του και κατατρώγουν τη διάθεση για γενναιοφροσύνη και αγάπη.</p> <p>Το ερώτημα, λοιπόν, δεν είναι αν πρέπει ο άνθρωπος να φροντίζει να επιτύχει στη ζωή του. Στο ενδεχόμενο αυτό η απόκριση είναι καταφατική. Το πρόβλημα, που αντιμετωπίζει ο ευαίσθητος και σκεπτόμενος άνθρωπος, είναι ποιο νόημα έχει γι' αυτόν η επιτυχία. Καθημερινά, μάλιστα, έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους μανιακούς της επιτυχίας, αλλά η επιτυχία αυτή σπάνια βλέπουμε να έχει ηθικό βάρος και πνευματική σημασία. Μας καταπλήσσει, αλλά δεν μας φωτίζει. Μας αναγκάζει να τη λογαριάζουμε, αλλά δεν ελκύει την εκτίμησή μας, γιατί είναι εφήμερη. Στην εποχή μας, κατά την οποία τα φαινόμενα λογαριάζονται περισσότερο από την ουσία των πραγμάτων, η επιτυχία πρέπει αναμφισβήτητα να φαίνεται. Πρέπει να έχει την κοινωνική αναγνώριση και επισφράγιση. Η κοινωνία πρέπει να εκδηλώνει την ευαρέσκειά της, να προσφέρει αξιώματα και τίτλους, να επιβραβεύει «τον επιτυχημένο» με επαίνους και κολακείες. Συνέπεια όλων αυτών, μάλιστα, είναι να ρέει το χρήμα άφθονο και να στεφανώνει με άνεση υλική τον επιτυχημένο. Αυτή η απτή, η φαινομενική πραγματικότητα θεωρείται από τους ανθρώπους της εποχής μας επιτυχία.</p> <p>Η επιτυχία αυτή δεν έχει ηθικές προϋποθέσεις. Το αντίκρισμά της είναι μονάχα κοινωνικό. Τόσο, που δίκαια θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι επιτυχία δεν μπορεί να υπάρξει για τον άνθρωπο, αν δεν υπάρχει κοινωνία, αν ο άνθρωπος δεν εισπράξει το χειροκρότημα της κοινωνίας. Δεν ενδιαφέρει αν η επιτυχία αυτή κατακτήθηκε με μέσα επαίσχυντα, με τρόπους πονηρούς, με κινήσεις ανήθικες. Για την κοινωνία αυτού του είδους η επιτυχία δημιουργεί δίκαιο. Ο επιτυχημένος δικαιώνεται, έστω κι αν πέρασε πάνω από πτώματα, επειδή η κοινωνία δείχνει να μην ερευνά τις αφορμές, τα κίνητρα, τα μέσα. Την ενδιαφέρουν τα αποτελέσματα. Η επιτυχία στη ζωή είναι ένα αποτέλεσμα.</p>	

Εντελώς διαφορετικά τοποθετείται το θέμα από την ηθική συνείδηση. Εκείνη εξετάζει όχι τόσο τα αποτελέσματα όσο τα κίνητρα, δεν την ενδιαφέρουν τα φαινόμενα αλλά τα υπάρχοντα εντός του ανθρώπου. Η ηθική συνείδηση γνωρίζει καλά πως η επιτυχία δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, αν ο άνθρωπος δεν ολοκληρωθεί ηθικά, αν δεν φτάσει με την αξία του και την εφαρμογή του ηθικού νόμου στη δημιουργική και αγωνιστική παρουσία στη ζωή. Μια τέτοια προσέγγιση συναρτά την επιτυχία με την ποιότητα και τον αγώνα. Πρόκειται για αγώνα συνεχή, που γίνεται, για να απελευθερωθεί ο άνθρωπος από το φόβο και την ανάγκη, να ζήσει σε μια κοινωνική πραγματικότητα που την προσδιορίζει ο αλληλοσεβασμός και η δικαιοσύνη. Έτσι, η επιτυχία συναρτάται με την ήρεμη συνείδηση ότι ο άνθρωπος πραγματοποίησε το χρέος του, ότι άφησε το ίχνος του ως ακέραια και δημιουργική ύπαρξη.

Επομένως, η επιτυχία είναι ποιοτικό μέγεθος. Εξασφαλίζει στον άνθρωπο την αίσθηση της πληρότητας. Τον αδελφώνει με το συνάνθρωπο. Του επιτρέπει μέσα από τη δημιουργική εργασία και το ήθος του να ενισχύει την πεποίθηση ότι πλάστηκε «καθ' ομοίωση του Θεού».
Κ. Τσιρόπουλος, Δοκίμια Ευθύνης, εκδ. «ΑΣΤΗΡ», Αθήνα 1978 (σσ. 57-60, Διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 – 100 λέξεις).

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 70 - 80 λέξεων το περιεχόμενο του ακόλουθου αποσπάσματος του κειμένου: «Όταν πετυχαίνει...γαλήνης και σιγουριάς».

B.2. Να γράψετε μια συνώνυμη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: πηγάζει, απωθεί, εφήμερη, αναμφισβήτητα, δικαιώνεται.

B.3. Να τρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική στις παρακάτω περιόδους:

α) Αυτή η απτή, η φαινομενική πραγματικότητα θεωρείται από τους ανθρώπους της εποχής μας «επιτυχία».

β) Εντελώς διαφορετικά τοποθετείται το θέμα από την ηθική συνείδηση.

Γ. Σε μια συνάντηση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων με τους τελειοφοίτους του Λυκείου σου έγινε συζήτηση για το μέλλον σας και την προοπτική να επιτύχετε στη ζωή. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων εστίασε την ομιλία του στο ότι όποιος δεν εισαχθεί σε μια πανεπιστημιακή σχολή ή σε ένα τεχνολογικό ίδρυμα δεν έχει προοπτική να επιτύχει στη ζωή του. Αναλαμβάνεις να απαντήσεις ως εκπρόσωπος των συμμαθητών σου στις θέσεις του Προέδρου του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων. Γράψε την απάντηση, που θα έδινες στο συγκεκριμένο ομιλητή, παρουσιάζοντας το περιεχόμενο της έννοιας «επιτυχία» και τις προϋποθέσεις με τις οποίες οι νέοι μπορούν να την κατακτήσουν μπαίνοντας στο στίβο της ζωής. (500-600 λέξεις)

ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΙΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	Θέματα-πληροφορίες Λογικές σχέσεις
<p>Σήμερα, στην αυγή του 21ου αιώνα, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι βιώνουμε τη μεταστροφή του χαρακτήρα του Πανεπιστημίου. Κάποτε ήταν εκπαιδευτικό ίδρυμα αφιερωμένο αποκλειστικά στην παροχή παιδείας και στην παραγωγή και τη διάχυση της επιστημονικής γνώσης, που συνδέεται με υπαρκτά κοινωνικά προβλήματα και είναι ταγμένη στην προαγωγή της ζωής του κοινωνικού συνόλου, στη βάση μιας ανώτερης ηθικής <u>εδρασμένης</u> σε μια αυθεντική δημοκρατική παράδοση. Το Πανεπιστήμιο όμως του σήμερα είναι ένας τεχνοκρατικός οργανισμός ποικιλότροπα συνδεδεμένος, στο όνομα των πιεστικών οικονομικών και πολιτικών αναγκών των σύγχρονων παγκοσμιοποιημένων κοινωνιών, με εθνικούς και <u>υπερεθνικούς</u> οικονομικούς και πολιτικούς μηχανισμούς, την ιδιωτική πρωτοβουλία και το εταιρικό κεφάλαιο.</p> <p>Δεν το αποδεικνύουν μόνον οι νεοεισαγμένες πρακτικές οργάνωσης και λειτουργίας του, ο ποιοτικός <u>μετασχηματισμός</u> τον οποίο έχει υποστεί η παρεχόμενη απ' αυτό γνώση ή ο εμφανής αναπροσανατολισμός του προς την κατεύθυνση του ατομοκεντρικού ανταγωνισμού, της επαγγελματικής αποδοτικότητας και της παραγωγικής αποτελεσματικότητας. Είναι, επιπλέον, ο ριζικός αναπροσδιορισμός του ρόλου των διδασκόντων του, ένας μεγάλος αριθμός των οποίων αναλαμβάνει θέσεις ευθύνης σε βιομηχανίες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υπηρεγεία και άλλα κέντρα εξουσίας.</p> <p>Με αυτόν τον τρόπο μεταφέρουν τις κυρίως δραστηριότητές τους εκτός του ακαδημαϊκού ιδρύματος, την εργασία τους στο οποίο αντιμετωπίζουν ως πάρεργο ή χρησιμοποιούν ως <u>εφαλτήριο</u> για την οικονομική και κοινωνική προώθησή τους. Θέτουν έτσι συνειδητά τις γνώσεις και τις ικανότητές τους στην υπηρεσία του <u>κατεστημένου</u>. Οι πρακτικές αυτές συντείνουν στην υιοθέτηση μιας νοοτροπίας κι ενός τρόπου ζωής που διαστρεβλώνουν την επαγγελματική τους ταυτότητα, αλλοιώνουν το ακαδημαϊκό τους ήθος και αναιρούν τον κοινωνικό τους ρόλο. Παράλληλα, συντελούν στη διάσπαση της συνοχής του πανεπιστημιακού σώματος και επιφέρουν τη διαταραχή της απαραίτητης για την ποιοτική αναβάθμιση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης συναίνεσης, διαφοροποιώντας τους δραστικά από τους υπόλοιπους συναδέλφους τους, που έχουν ως αποκλειστική απασχόληση το έργο τους στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και πρωταρχική μέριμνά τους την προαγωγή της μορφωτικής και κοινωνικής αποστολής τους. Ταυτόχρονα, υλοποιούν και δικαιώνουν την «προφητεία» του Alvin Gouldner, που εδώ και πενήντα χρόνια πρόβλεψε τη διάσπαση του ακαδημαϊκού σώματος σε πανεπιστημιακούς «τοποκεντρικούς» (Locals) και «κοσμοπολίτες» (Cosmopolitans), με απόλυτη διάσταση απόψεων και ιδεολογίας και σαφώς διακριτό ρόλο.</p> <p>Οι δυο αυτές κατηγορίες Πανεπιστημιακών δασκάλων όχι μόνον έχουν υπόσταση στις μέρες μας αλλά και στεγανή θέση στην πανεπιστημιακή ιεραρχία. Οι «κοσμοπολίτες» ακαδημαϊκοί έχουν υιοθετήσει την εργαλειακή λογική του αναπτυγμένου καπιταλισμού, στη βάση της οποίας το διδακτικό τους έργο, που δεοντολογικά έπρεπε να είναι η πρωτεύουσα επαγγελματική υποχρέωσή τους, έχει μεταβληθεί σε δευτερεύουσα απασχόληση. Η εκτροπή αυτή, αντί να στηλιτεύεται ως ξένη προς την αποστολή του ακαδημαϊκού</p>	

δασκάλου, τυγχάνει δυστυχώς επιστημονικής και κοινωνικής αναγνώρισης από την εξουσία και τα Μ.Μ.Ε. και οι «κοσμοπολίτες» ακαδημαϊκοί προβάλλονται ως πρότυπα προς μίμηση. Αντίθετα, οι «ποποκεντρικοί» δάσκαλοι, που αφιερώνονται αποκλειστικά στο επιστημονικό και διδακτικό τους έργο και επιμένουν στο να βλέπουν το ρόλο του Πανεπιστημίου ως κοινότητας μάθησης και κέντρου έρευνας για την κατανόηση του κόσμου και της βελτίωσης της ανθρώπινης ζωής, που επιμένουν δηλαδή να θεωρούν το Πανεπιστήμιο ως κοιτίδα πολιτισμού, όχι μόνο δεν επιβραβεύονται, αλλά αντιμετωπίζονται με εφεκτική ανεκτικότητα και συγκρατημένη επιείκεια.

Του Σπ. Ράση, Καθηγητή στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Α.Π.Θ.

A. Να γραφεί η περίληψη του κειμένου (περίπου 100 λέξεις)

B1. Αναπτύξτε την παρακάτω φράση του κειμένου: «επιμένουν να βλέπουν το ρόλο του Πανεπιστημίου ως κοινότητας μάθησης και κέντρου έρευνας για την κατανόηση του κόσμου και της βελτίωσης της ανθρώπινης ζωής».

B2. Ποια λειτουργία της γλώσσας χρησιμοποιεί κυρίως ο συγγραφέας (αναφορική ή μεταφορική). Τεκμηριώστε την απάντησή σας με δύο παραδείγματα.

B3. Εντοπίστε στο κείμενο πέντε διαρθρωτικές λέξεις ή φράσεις και εξηγήστε τη σημασία τους

B4. Να μετατραπεί η σύνταξη της παρακάτω φράσης σε παθητική:
α. Δεν το αποδεικνύουν μόνον οι νεοεισαγμένες πρακτικές οργάνωσης
β. Θέτουν έτσι συνειδητά τις γνώσεις και τις ικανότητές τους στην υπηρεσία του κατεστημένου.

Γ. Καθώς είστε στην Γ' λυκείου και προσπαθείτε να συνεχίσετε τις σπουδές σας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση έχετε κάποια εικόνα για το πανεπιστήμιο. Σε ένα άρθρο για το περιοδικό του σχολείου σας να αναπτύξετε τους προβληματισμούς σας αναφορικά με τα προβλήματα που παρεμποδίζουν τα πανεπιστήμια να υλοποιήσουν τους στόχους τους και να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισής τους.